

Dan Browns 'Inferno' og Fandens røvhul

Ivan Z. Sørensen, mag.art. og cand.mag. i dansk og religion, gymnasielærer, forfatter og foredragsholder:

I 'Den guddommelige komedie' drager Dante sammen med sin rejseseleder, Vergil, ned gennem Helvede. Det er placeret som en skakt inde i Jorden. I Jordens midte sidder den grumme Satan. Dantes fortælling er sådan drejet, at vores to rejsende skal forbi Satan, nedad og nedad gennem steder, hvor syndere udsættes for stadig grusommere pinsler. Da de har passeret Jordens midtpunkt, føles det, som om universet drejer, og pludselig går det opad - stadig inde i Jorden - mod lyset, mod Skærsildsbjerget på jordklodens sydpol.

Men hvor og hvad er mere præcist Jordens midte?

Vergil afventer det rette tidspunkt for at slippe forbi Satan/Lucifer.

Så greb han, med Dante på nakken, fast i hårene på siden, og krøb derpå fra tot til tot, imellem pels og iskant ned ad det tætte, filtret-frosne hårlag. Da vi var nået hen til lårets bøjning og hoftens rounding, dér hvor den er bredest, drejede han hovedet, langsomt og besværligt mod Satans lodne ben; greb fat i pelsen, men klatred opad! og i det nu troede jeg at vi atter skulle gennem helved.

(...)
Jeg løftede blikket, nok i den forventning at Lucifer stod som da vi forlod ham, men så nu at hans ben stak op i vejret; og hvis jeg blev forvirret, er det intet mod de ukyndige, der ikke fatter hvad for et punkt jeg dér havde passeret.

Hvilket punkt? Fandens røvhul, forstås. Jordens midte.

Men det forstår Dan Brown ikke - i hans nye roman 'Inferno'. Eller det lader han ikke læseren forstå. Alt det sjove i komedien, det groteske, stanken, sanseligheden ofres på pænhedens og ukyndighedens alter.

I Browns 'Inferno' docerer helten, den berømte professor og symbolanalytiker Robert Langdon. Hans smukke lægeledsagerske, Sienna, lytter andægtigt og småtænker lidt med:

»Du husker nok Satans navle, ikke? ... Har du nogensinde læst 'Inferno'?«

»Et øjeblik efter gik det op for hende hvad han mente. »Åh, Satans navle!« sagde hun. »Nu husker jeg det.«

»Der var gået et øjeblik, men nu var Sienna klar over at Langdon refererede til slutningen af Dantes 'Inferno'. I de sidste sange - 'Den guddommelige komedie' var inddelt i kapitler der hed *cantos*, sange - måtte Dante for at komme ud af helvede klatre ned over den enorme Satanskikkelses behårede mave, og da han nåede til Satans navle - det sted der angiveligt var jordens midte - ændrede jordens tyngdekraft pludselig retning ...«

Sienna husker så sin skuffelse over »den absurde beskrivelse af tyngdekraftens funktion ved jordens centrum; Dantes genialitet omfattede tydeligvis ikke en forståelse af fysikkens grundlæggende regler.«

Skuffelsen er helt på læserens side - hvis man bare kender lidt til 'Dantes

Tegning:
Anne-Marie
Steen Petersen

“

Ukyndigheden kender ingen grænser i denne roman

guddommelige komedie'. Eller til Firenze, Venedig og Istanbul, som er Brown-romanens lokaliteter. Eller hvis man forventer lidt ordentlig litteratur.

Belæringen - a la den med komediens kapitelinddeling i *cantos* - og rundvisningen i de italienske byer er primitiv, dræbende for den spinkle spænding, der leveres, og ofte fejlagtig. Det sidste er værd at notere, for så vidt romanen netop giver indtryk af lokal-kendskab, af 'realisme'. Men stedbeskrivelserne er på niveau med en 3.-klasses rejseguide, eller en 'ukyndig' gymnasieelevs studierejserapport, »der ikke fatter/ hvad for et punkt han dér havde passeret«, og som ikke kan finde ud af at copypaste fra nettet.

ET PAR eksempler: Om Palazzo Vecchio hedder det, at »bygningen blev opført som et magtfuldt sæde for den italienske regering«. Hertil er at bemærke: Opførelsen af bygningen blev påbegyndt i 1299 - til bystaten Firences regering. Først med Italiens samling i 1800-tallet kan man tale om en »italiensk regering«. Videre om Palazzo Vecchio: Det var på Dantes tid »hertet i byen«, og det omtales som »hans elskede palazzo«.

Som sagt blev bygningen påbegyndt i 1299, Dante blev forvist fra byen for bestandigt i 1302. Han nåede vist ikke at se sit »elskede palazzo«.

Tænk sig, at en mand som Dan Brown ikke konsulterer en sagkyndig!

Langdon finder det morsomt med gadekunstnerne på Domkirkepladsen, at de sidder på samme sted, »hvor Michelangelo som dreng og ung mand havde stillet sit staffeli op for at male«. Mon det er mesterens 'Hellige familie', Brown tænker på, der skulle have været stillet i positur foran staffeliet på pladsen?

Den gode professor er i øvrigt ikke en udpræget *connaissanceur*: Han underviser med »lysbilleder af den ikoniske fresco af Michelino der viste Dante stående uden for Firences bymur ...«. Der er tale om et *maleri*, som der rigtigt senere står, i domkirken. Der er forskel på en fresco (et kalkmaleri) og et maleri som Michelinos, malet med tempera på træ. Og måske har en af hans studenter bedt om forklaring på hvad en »ikonisk fresco« er for noget?

Den store døbefont i dåbskapellet blev ikke, som der står, muret til i det 16. århundrede, den blev fjernet. Og så re-

fereres en anekdote om, at Dante engang reddede et barn, der var ved at drukne - i bassinet til voksendåb!

OG SÅLEDES videre: Forkerte og/eller upræcise 'facts', et væld af anekdoter, som Langdon lige kommer i tanke om, helt irrelevante for handlingen, sjusk og banaliteter. For ikke at tale om et totalt ubehjælpsomt sprog (af hensyn til de ukyndige læsere, vel sagtens) og side op og ned med ligegyldig *smalltalk*, meget på italiensk, men behørigt oversat: *Si, si. Ja, ja.*

»Det er ikke kun Firenze, der nyder godt af Dan Browns seneste skrivelser ...«, står der i Politikens rejsetillæg (26.5.13).

Nyder godt af? Det gør hverken byen eller læseren! Ukyndigheden kender ingen grænser i denne roman - der er en hån mod læsere, turister og andet godtfolk, som sagesløst lokkes i læsefælden af mediemaskineriet.

Dantecitatet er - ligesom citaterne i den danske oversættelse af Browns roman - fra 'Dantes guddommelige komedie' på danske vers af Ole Meyer, Multivers 2006